

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 หลักการวิจัยที่นำมาใช้ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพเคมมิ่ง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ศึกษาสภาพปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2554 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2554 ซึ่งได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสารสนเทศ โดยผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารรายงานประเมินตนเองปี 2553 ของ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม และข้อเสนอแนะผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รอบสอง โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อีกทั้งการสังเกตสภาพการปฏิบัติงานของครูตาม โครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป โดยสัมภาษณ์คณะครูผู้ร่วมวิจัยซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไขปรับปรุงการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาภาคพื้นฐ่เขต2 ผลการดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศนั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานเอกสารประเมินตนเองปี 2553 ของโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม ซึ่งให้ข้อเสนอแนะว่า ปัญหาความรู้ความสามารถของครูผู้รับผิดชอบงานระบบสารสนเทศของโรงเรียน ขาดการนำเสนอข้อมูลและการนิเทศติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำให้การบริหารงานล่าช้าสิ้นเปลืองเวลา ไม่มีความคล่องตัว (โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม, 2553 ข : 51) จากเอกสารรายงานการตรวจสอบทบทวนและประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาดมกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2553 : 23) ซึ่งคณะกรรมการนิเทศติดตามและตรวจสอบทบทวนการการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้สรุปผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดการองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ในตัวบ่งชี้ 12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างในระบบ ครอบคลุม และทันต่อการใช้งาน มีผลสำเร็จค่าเฉลี่ยร้อยละ 64 ระดับคุณภาพ พอใช้ และตัวบ่งชี้ 12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีผลสำเร็จค่าเฉลี่ยร้อยละ 62 ระดับคุณภาพ พอใช้ นอกจากนี้ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2550 : 37) รอบสอง ซึ่งคณะกรรมการประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ครูส่วนใหญ่รับราชการมานาน จึงมีโอกาในการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ไม่มากนัก และยังให้ข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านผู้บริหารในมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ไว้ว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำระบบฐานข้อมูล โดยนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพ และเต็มศักยภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550 : 32) อีกทั้งโรงเรียนบ้านขามวิทยาคมได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครูด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนเป็นอย่างมาก โดยได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2553 ในกลยุทธ์ระดับองค์กรลำดับที่ 3 (โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม, 2553 : 2) คือ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และภายหลังจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศ แล้วผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครู เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลยืนยันสภาพปัญหาในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านขาม

วิทยาคมซึ่งพบว่า มีครูเพียงคนเดียวของกลุ่มงานธุรการที่มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ที่จะช่วยในการ พัฒนาระบบสารสนเทศที่จะสนับสนุนงานหลัก 4 งานและงานสนับสนุนอื่น ๆ ทำให้เกิด ปัญหา เมื่อ ครูผู้รับผิดชอบด้านงานสารสนเทศไม่อยู่ ไม่มีครูท่านอื่นที่มีความรู้ความสามารถ ในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาปฏิบัติงานแทนได้ ทำให้การ บริหารงานด้านอื่นๆล่าช้า เนื่องจากครูคนอื่นที่ไม่ได้รับผิดชอบด้านงานสารสนเทศไม่เคย ผ่านการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาและไม่มีคู่มือที่ใช้ งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้ร่วมวิจัย ซึ่ง ได้สะท้อนถึงปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาคู่มือเรื่องการใช้โปรแกรมระบบบริหาร สารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังตัวอย่างข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“...การจัดเก็บข้อมูลของแต่ละฝ่ายไม่เป็นระบบ ซ้ำซ้อนกันข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ได้ทันทั่วทั้งที่ อีกทั้งขาดความรู้ในการจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และไม่สามารถใช้โปรแกรมนี้ได้เลยและอยาก ให้มีกรอบรมให้ความรู้ด้านการใช้โปรแกรมนี้ด้วย...”

(ผู้ร่วมวิจัย วิยะดา ศิริเดช, 2554 ก : สัมภาษณ์)

“...ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วม ในการจัดเก็บข้อมูลและไม่ค่อยวิเคราะห์ที่ ข้อมูล การเก็บข้อมูลบางอย่างใช้เวลานาน และไปซ้ำซ้อนกับข้อมูลของฝ่ายต่างๆ ครูยังขาด ความรู้ความเข้าใจในระบบสารสนเทศไม่มีการนำเสนอข้อมูลไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ครู ใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษานี้ไม่เป็น ควรมีการอบรมให้ครูได้รับ ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง...”

(ผู้ร่วมวิจัย ครุณี โพนชัย, 2554 ก : สัมภาษณ์)

“...มีครูที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศของ โรงเรียนเพียงคนเดียว พอครูที่ รับผิดชอบไม่อยู่ไม่มีใครใช้โปรแกรมนี้เป็น และเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและขาดแหล่ง รวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้ไม่สะดวกในการนำข้อมูล ไปใช้ ไม่มีศูนย์กลางเก็บข้อมูลที่

สามารถสืบค้นได้สะดวก ไม่มีมีความรู้ในด้านการใช้โปรแกรมนี้ ควรมีการพัฒนาครูในการใช้งานโปรแกรมนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในปฏิบัติงาน...”

(ผู้ร่วมวิจัย มยุรี ชลกลาง. 2554 ก : สัมภาษณ์)

“...การติดต่อประสานงานระหว่างครูผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง ในการให้ข้อมูล ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งมีครูผู้รับผิดชอบด้านสารสนเทศเพียงคนเดียว เมื่อผู้รับผิดชอบไม่อยู่ ไม่สามารถนำข้อมูลมารายงานหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีความล่าช้าไม่ทันตามกำหนด ยังไม่ใช้โปรแกรมนี้ไม่เป็น อยากให้มีการอบรมความรู้การใช้โปรแกรมนี้เพราะต้องใช้ข้อมูลนักเรียนด้วย...”

(ผู้ร่วมวิจัย ประนอม ภูมิหนอง. 2554 ก : สัมภาษณ์)

จากนั้นผู้วิจัยเชิญคณะครู จำนวน 10 คน ประชุมเพื่อรายงานผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ และประชุมระดมความคิดของครู โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ประชุมคณะครูทุกคนมีมติต้องการพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอโครงการพัฒนาครูด้านการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา โรงเรียนบ้านขามวิทยาคมต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุมัติโครงการ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้เสนอกระบวนการพัฒนาครูด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทั้งได้ชี้แจงให้คณะครูรับทราบว่าภารกิจที่จะพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาประสบความสำเร็จนั้น คณะครูในโรงเรียนทุกคนเป็นผู้ร่วมวิจัยจะต้องพร้อมใจและตั้งใจไปจนจบขั้นตอนของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ครูทุกคนสามารถใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาได้พอเหมาะกับศักยภาพของครูและคอมพิวเตอร์ที่ใช้อยู่ โดยผู้ร่วมวิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่จะใช้โปรแกรมประยุกต์ที่มีอยู่แล้วและตกลงใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้ในการพัฒนาครูด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ไม่ซ้ำซ้อนและง่ายต่อการรายงานข้อมูลต้นสังกัด

หลังจากที่ได้มีการสำรวจปัญหาและสภาพความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูแล้ว ผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครู ที่ประชุมมีมติต้องการพัฒนาครูด้านการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา โดยใช้องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ซึ่งใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 4 กลยุทธ์ คือ ประชุมระดมความคิด เรื่องเล่า ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ

ระยะที่ 2 พัฒนาการด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. จักรวางแผน ผลการวิจัยมีดังนี้

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยประชุมร่วมกันในวันที่ 16 มีนาคม 2554 ณ ห้องอำนวยการ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม เวลา 14.30 น. โดยมีการประชุมคุยสนทนา อภิปรายร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ให้สามารถดำเนินการมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ประชุมได้สรุปแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1.1 ประชุมแต่งตั้งคณะทำงาน เตรียมเอกสารประกอบ กำหนดกรอบเนื้อหาในการพัฒนา โดยเชิญวิทยากรร่วมร่างหลักสูตรการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.2 ให้คณะกรรมการดำเนินงานจัดเตรียมสถานที่ และประสานงานวิทยากร

1.3 ให้นำข้อมูลมาจัดทำแผนปฏิบัติการประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับวิทยากร โดยใช้กิจกรรมจากกลยุทธ์ในการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งมี 4 กลยุทธ์ คือ ประชุมระดมความคิด เรื่องเล่า ประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ

1.4 ให้มีการประเมินผลการดำเนินการพัฒนาครูหลังจากได้ดำเนินการมาแล้ว

1.5 ผู้วิจัยได้เสนอโครงการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนและเพื่ออนุมัติโครงการ

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนกิจกรรมตามกลยุทธ์ในแผนปฏิบัติการ ผลการวิจัย มีดังนี้

2.1 ผลการใช้กลยุทธ์ประชุมระดมความคิด

ในขั้นตอนกิจกรรมการประชุมระดมความคิด พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมระดมความคิด โดยมีวัตถุประสงค์การเตรียมการพัฒนาคู่มือด้านการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประชุมกัน 3 ครั้ง ในระหว่างวันที่ 18-25 มีนาคม 2554 มีการประชุมเวลา 15.00 - 16.00 น. ที่ห้องอำนวยการ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผลและวางแผนร่วมกันบรรยากาศในการประชุมเป็นมีความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีด้วยคำหนึ่งถึงประโยชน์ร่วมกันที่พึงเกิดขึ้นแก่โรงเรียน

สรุปผลการประชุมระดมความคิด พบว่า กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จะเห็นได้จาก ที่ประชุมมีมติร่วมกันว่า ให้กำหนดมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบงาน ให้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาที่ผ่านการอบรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มาแล้ว และได้ร่วมกันกำหนดวันประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 26-27 มีนาคม 2554 และกำหนดวันในการนิเทศครู หลังผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 6 ครั้ง ในวันที่ 28 มีนาคม 2554 ถึงวันที่ 4 มิถุนายน 2554 โดยเฉลี่ย 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ที่ประชุมคณะครูวางแผนพัฒนาคู่มือ สถานที่ที่ประชุมเลือกใช้ห้องอำนวยการ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคมและได้ชี้แจงแนวทางในการดำเนินงานเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน แต่งตั้งคณะทำงาน ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันเตรียมการเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และประสานงานวิทยากร มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคู่มือด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นชั้น 2 อย่างแท้จริง ตั้งข้อมูลที่ได้จากบันทึกการประชุม
ระดมความคิดดังนี้

“...ดิฉันมีความคิดเห็นว่าควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบไปติดต่อ
ประสานงานกับวิทยากรที่จะมาบรรยายให้ความรู้ และควรเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมวิทยากร
แกนนำจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคณาภิรักษ์ เขต 2...”

(ผู้ร่วมวิจัย วิยะดา ศิริเดช. 2554 ข : บันทึกการประชุม)

“ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครู โดยให้ใช้โปรแกรมระบบบริหาร
สารสนเทศสถานศึกษา ช่วงก่อนปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2553 ก็จะได้จัดเก็บข้อมูลใหม่ได้
ทันข้อมูลนักเรียนปี 2554...”

(ผู้ร่วมวิจัย เรื่องศักดิ์ ภูครองหิน. 2554 ก : บันทึกการประชุม)

“...ดิฉันมีความคิดเห็นว่า ห้องอำนวยการ โรงเรียนก็เหมาะในการจัด
ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพราะมีเครื่องคอมพิวเตอร์หลายเครื่อง และกว้างขวางดี...”

(ผู้ร่วมวิจัยครุณี โพนชัย. 2554 ข : บันทึกการประชุม)

2.2. ผลการใช้กลยุทธ์เรื่องเล่า

ในขั้นตอนกิจกรรมเรื่องเล่า ผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้ ห้องอำนวยการ
โรงเรียนบ้านขามวิทยาคมเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรม ในวันที่ 26 มีนาคม 2554 เวลา
08.30 น. ประธานกล่าวเปิดงาน หลังจากนั้นเวลา 09.00 น. ก่อนที่จะประชุมเชิงปฏิบัติการ
ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเรื่องเล่าโดยให้วิทยากรเป็นผู้เล่าเรื่องโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้าน
การใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นผู้ร่วมวิจัยเกิดความสนใจ
และเป็นการช่วยนำสู่ประเด็นสำคัญของเรื่องการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหาร
สารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาคณาภิรักษ์ เขต 2 ดังนี้

โดยนายสุรภิจ ภูงามทอง วิทยากร ได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม
ระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาในโรงเรียนของตนเองว่า โรงเรียนที่นายสุรภิจ ปฏิบัติ
หน้าที่อยู่มีนักเรียน 325 คน มีครู 19 คน การใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ

สถานศึกษา ระยะเริ่มต้นมีผู้รับผิดชอบงานอยู่ 4 คน โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ผู้รับผิดชอบ 1 คน ระดับ ป.1-3 มีผู้รับผิดชอบ 1 คน ระดับ ป.4-6 มีผู้รับผิดชอบ 1 คน และ ระดับม.1-3 มีผู้รับผิดชอบ 1 คน คือ นายสุรกิจ และการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาของโรงเรียนนายสุรกิจนั้น ครูที่รับผิดชอบงานระบบสารสนเทศ ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา จากนายสุรกิจเอง เพราะข้อมูลของโรงเรียนมากต้องใช้ครูหลายคน งานจึงจะเสร็จ แรก ๆ มีปัญหาอยู่บ้าง เช่น การที่กรอกข้อมูลในแต่ละเมนูผิด ไม่รู้วิธีการแก้ไขข้อมูล ซึ่งนายสุรกิจได้พูดคุยปรึกษากับ ผู้ใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาทั้ง 4 คนร่วมกันในการใช้งาน มีปัญหาหรือไม่ โดยทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาคือการได้มาซึ่งข้อมูลนักเรียนไม่ตรงกับข้อมูลของฝ่ายทะเบียน โรงเรียนอยากให้ฝ่ายทะเบียนมาเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วย นายสุรกิจจึงได้เสนอผู้อำนวยการ โรงเรียนของตนว่า ขอให้ผู้รับผิดชอบทะเบียนนักเรียนให้มาช่วยจัดทำ ข้อมูลโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาด้วย ซึ่งผู้อำนวยการ โรงเรียนเห็นชอบด้วย พอมีให้ผู้รับผิดชอบเป็น 5 คน ที่ช่วยร่วมกันรวบรวมข้อมูลและป้อนข้อมูล โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา เมื่อป้อนข้อมูลแต่ละระดับชั้นเสร็จเรียบร้อยก็จะนำ ข้อมูลมาหลอมรวมกัน ทำให้สามารถนำข้อมูลส่งเขตพื้นที่ได้ทันตามเวลา คือ ข้อมูล 10 มิถุนายน ของทุกปี อีกประการหนึ่งการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสารสนเทศได้มีการประสานงานกัน ก็จะทำงานสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำถูกต้อง ซึ่งปัจจุบันมีหลายโรงเรียน ได้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์จะถูกจัดเก็บสารสนเทศอย่างเป็นระบบเป็นการง่ายต่อการเข้าถึงและเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานที่รับผิดชอบได้ทันท่วงที หลายท่านอาจคิดว่างานด้านสารสนเทศไม่สำคัญและไม่เกี่ยวข้องกับงานที่เรารับผิดชอบและเป็นเพียงงานง่าย ๆ แคंप้อนข้อมูล แต่ถ้าเราทุกคนได้ช่วยกันทำจะเห็นว่างานนี้มีความจำเป็นต่อการจัดสรรงบประมาณที่ทางหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้จัดสรรงบประมาณให้กับทางโรงเรียนเพื่อไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน เป็นเรื่องที่น่าชื่นชมและอยากให้ทุกท่านตระหนักเห็นคุณค่าของงานระบบสารสนเทศนั้นด้วย ซึ่งโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาทุกฝ่ายสามารถใช้สารสนเทศ จากโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษานี้ไม่ว่าจะเป็นงานฝ่ายวิชาการ งานฝ่ายบริหารทั่วไป งานฝ่ายบุคลากร งานฝ่ายงบประมาณทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

เมื่อวิทยากรเล่าเรื่องจบ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามปลายเปิดสั้น ๆ สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยให้ตระหนักในการร่วมพัฒนาครุครั้งนี้

คำถาม : อยากให้คุณครูได้เล่าเกี่ยวกับงานที่เคยได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศของโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่บ้างหรือไม่ อย่างไร
คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย มีดังนี้

“...ดิฉัน ได้ไปขอข้อมูลจาก โปรแกรมนี้มาเขียนรายชื่อ เลขทะเบียนนักเรียน เลขประจำตัวประชาชน ลงในแบบพพ. 5 แต่ที่ใช้โปรแกรมนี้ยังไม่เป็นต้องให้บุคลากรเป็นคนพิมพ์ให้ แล้วตอนนักเรียนย้ายเข้าย้ายออกก็ต้องไปรบกวนผู้รับผิดชอบด้านนี้ อีก...”

(ผู้ร่วมวิจัย วิยะดา สิริเดช. 2554 ข : สัมภาษณ์)

“...ดิฉัน ได้ใช้งาน โปรแกรมนี้ตอนที่ลงทะเบียนครุภัณฑ์โรงเรียน สํารวจครุภัณฑ์และจำหน่ายครุภัณฑ์ แต่ต้องฝากให้เขาช่วยกรอกข้อมูล ก็คือที่ได้จัดเก็บข้อมูลเป็นปัจจุบันสะดวกที่ต้องการรู้ข้อมูลครุภัณฑ์โรงเรียนเมื่อไหร่ ก็สามารถมาได้ มีวิทยากรมาให้ความรู้การใช้โปรแกรมนี้ พี่ว่าคิณะพัฒนาครุเราด้วย...”

(ผู้ร่วมวิจัย ประนอม ภูมิหนอง. 2554 ข : สัมภาษณ์)

“...ดิฉันได้ใช้ข้อมูลจากโปรแกรมนี้บ่อยมาก เพราะใช้เขียนเลขทะเบียนนักเรียน ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนตอนเปิดเทอม และข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง ของนักเรียน ซึ่งต้องบันทึกทุกเดือน...”

(ผู้ร่วมวิจัย มยุรี ชลกลาง. 2554 ข : สัมภาษณ์)

“...ตั้งใจที่มีวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา พี่จะได้ฝึกกรอกข้อมูลได้เอง ดิฉันใช้ข้อมูลโปรแกรมนี้ในการจัดทำทะเบียนนักเรียนเข้าใหม่และนักเรียนย้ายออก ได้ใช้เป็นบ่อย โดยเฉพาะอย่างตอนที่นักเรียนที่จบ ป.6 ดิฉันต้องตรวจสอบข้อมูล ชื่อนักเรียน ชื่อบิดามารดาให้ตรงกัน...”

(ผู้ร่วมวิจัย มยุรี อินอุ้น โสคติ. 2554 ก : สัมภาษณ์)

“... ผมใช้ข้อมูลจากโปรแกรมนี้ ในการบริหารจัดการโรงเรียน การขอ
งบประมาณเงินอุดหนุนนักเรียนและเงินอุดหนุนอาหารกลางวันนักเรียน มีวิทยากรที่มี
ความรู้มาให้ความรู้เรื่องการใช้โปรแกรมนี้ ก็จะทำให้ครูเรามีความรู้และสามารถใช้งาน
โปรแกรมนี้และช่วยกันทำงานได้รวดเร็วขึ้น...”

(ผู้ร่วมวิจัย ไมตรี อินอู่ณ โสคติ. 2554 ก : สัมภาษณ์)

“...ดิฉันใช้ข้อมูลของโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ใน
งานด้านวิชาการ ที่ผ่านมาก็ใช้บันทึกผลสัมฤทธิ์นักเรียนในแต่ละปีการศึกษา ข้อมูลการ
เลื่อนชั้นของนักเรียน สรุปเป็นข้อมูลส่งเขต ดิฉันยังไม่มีความรู้การใช้โปรแกรมนี้การที่
มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ก็จะทำให้ครูเราได้พัฒนาตนเองและสะดวกในการใช้ข้อมูล...”

(ผู้ร่วมวิจัย คมคาย ภูครองหิน. 2554 ก : สัมภาษณ์)

“... ผมเคยใช้บริการ โปรแกรมนี้ ตอนที่ต้องเขียนเลขทะเบียนนักเรียนชั้น
อนุบาล ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน”

(ผู้ร่วมวิจัย นุญส่ง บำรุงศุกกุล. 2554 : สัมภาษณ์)

“...ผมเคยใช้ข้อมูลในงานที่ผมรับผิดชอบ เช่น งานกิจการนักเรียน งาน
อาคารสถานที่ ข้อมูลนักเรียนคือโอกาส โดยเสนอรายชื่อในการรับทุนการศึกษา และงาน
ประจำชั้นเรียน...”

(ผู้ร่วมวิจัย เรื่องศักดิ์ ภูครองหิน. 2554 ข : สัมภาษณ์)

จะเห็นได้จากการวิเคราะห์คำตอบจากการสัมภาษณ์การใช้กลยุทธ์เรื่องเล่า
ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยได้
ตระหนัก โดยผู้วิจัยได้ใช้เวลาสนทนาประมาณ 3-10 นาที ได้พบว่าผู้ร่วมวิจัยให้สนทนาใน
ประเด็นคำถามด้วยการ ได้ตอบข้อมูลและพูดคุยที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดี ทุกคนตอบว่าได้เคยใช้
ข้อมูลจากโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขาม
วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในการปฏิบัติงานที่
ตนเองรับผิดชอบในฝ่ายต่าง ๆ ด้วยกันทุกคนและเห็นความสำคัญในการพัฒนาครูด้านการใช้

ด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขาม
วิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.3 ผลการใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้จัดกิจกรรม 2 วัน คือวันที่ 26 มีนาคม 2554
ตั้งแต่เวลา 10.30 น. ถึง 16.30 น. และ วันที่ 27 มีนาคม 2554 เวลา 08.30 ถึง 16.30 น.

ณ ห้องอำนวยการ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม โดยมีผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้าประชุมเชิง
ปฏิบัติการ จำนวน 10 คน วิทยากรผู้ให้ความรู้ คือ นายสุรกิจ ภูงามทอง ครูโรงเรียนบ้าน
สาวิทยาจารย์ ซึ่งเป็นวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญด้าน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ
สถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีเป้าหมายใน
การพัฒนาคู่มือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา
สามารถปฏิบัติใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา นำข้อมูล โปรแกรม
ระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาส่งเขตพื้นที่ได้

ในวันที่ 26 มีนาคม 2554 เวลา 10.30 น. ดำเนินการประชุมเชิง
ปฏิบัติการต่อเนื่องหลังจากดำเนินการใช้กลยุทธ์เรื่องเล่า ได้แบ่งกรอบเนื้อหาในการจัด
กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. การใช้งานระบบงานการจัดการระบบ
2. การใช้งานระบบงานโรงเรียน

ในวันที่ 27 มีนาคม 2554 แบ่งกรอบเนื้อหาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ดังนี้

1. การใช้งานระบบงานกิจการนักเรียน
2. การใช้งานระบบงานวิชาการ
3. การส่งข้อมูลให้เขตพื้นที่

ผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 26
มีนาคม 2554 และวันที่ 27 มีนาคม 2554 วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้เนื้อหา ซึ่งผู้ร่วมวิจัย
ได้ประชุมกลุ่มย่อย ฝึกปฏิบัติจริง ตามเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ มี
การอภิปราย ชักถามปัญหาการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา กับ
วิทยากร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ฝึกปฏิบัติการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ
สถานศึกษาด้วยตนเอง จากผลจากการสังเกตโดยใช้แบบสังเกตโดยวิทยากรเป็นผู้สังเกต

พบว่า ผลรวมผู้ร่วมวิจัยมีความตั้งใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นอย่างดี โดยมี พฤติกรรมหากมีขั้นตอนใดเกิดการสงสัยหรือไม่ทัน ก็จะซักถามจนเกิดความเข้าใจในกรอบ เนื้อหา จนสามารถพัฒนาความรู้ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้งานโปรแกรมระบบบริหาร สารสนเทศสถานศึกษาในกรอบเนื้อหาที่กำหนดอยู่ในระดับดี แต่มีบางส่วนที่ต้องปรับปรุง แก้ไข คือ ในวันแรกผู้ร่วมวิจัยยังตามไม่ทันอาจจะด้วยครูบางท่านขาดทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์ การป้อนข้อมูลเมื่อมีปัญหาแล้วแก้ไขไม่ได้ถึงแม้วิทยากรจะให้ทำในแต่ละ ขั้นตอนอย่างช้าๆ ส่วนในวันที่ 2 การใช้งานระบบงานกิจการนักเรียน ซึ่งมีหลายหน้าตาที่ ต้องป้อนข้อมูลนักเรียนรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่เข้าเรียนใหม่ ทำให้การป้อนข้อมูล เป็นไปอย่างช้า จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำและนิเทศจากวิทยากรเพิ่มเติม ให้มีความรู้ความ เข้าใจมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลจากแบบสังเกต ดังต่อไปนี้

“ผู้ร่วมวิจัยตั้งใจประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้ โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สังเกตจากที่ผู้ร่วมวิจัยสามารถ แนะนำผู้ร่วมวิจัยคนอื่นที่สงสัย ทำตามขั้นตอนไม่ทัน และสามารถมีการบันทึกข้อมูลมากขึ้น”

(ผู้ร่วมวิจัย ไผ่ศรี อินอุ่นโชติ, 2554 ข : สังเกต)

“สังเกตผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจ สามารถป้อนข้อมูลในแต่ละเมนูและ ปฏิบัติการด้านการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้อย่างถูกต้อง มีการตรวจแก้ไขเพียงเล็กน้อย”

(ผู้ร่วมวิจัย ครุณี โพนชัย, 2554 ข : สังเกต)

“สังเกตผู้ร่วมวิจัยป้อนข้อมูลแล้ว มีปัญหาแก้ไขข้อมูลไม่เป็น ซึ่งผู้ร่วม วิจัยอาจจะยังไม่เข้าใจในระบบการทำงาน ต้องฝึกปฏิบัติแต่ก็ได้ซักถามวิทยากรจนสามารถ ป้อนข้อมูลได้ และสังเกตผู้ร่วมวิจัยมีความมั่นใจต่อไปสามารถป้อนข้อมูลใน โปรแกรมนี้ได้ ด้วยตนเอง”

(ผู้ร่วมวิจัย ประนอม ภูมิหนอง, 2554 ข : สังเกต)

“ผู้ร่วมวิจัยได้ตั้งใจฟังการบรรยายพร้อม ศึกษาเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และทำตามขั้นตอนอธิบายคามหน้าต่างของโปรแกรมเป็นเรื่องราว ซึ่งไม่เข้าใจได้ซักถามวิทยากรจนเข้าใจ มีการตรวจแก้ไขข้อมูลได้ถูกต้อง”

(ผู้ร่วมวิจัย มยุรี ชลกลาง, 2554 ข : สังเกต)

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการจากการสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(วิทยากร) พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความตั้งใจในการเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยร่วมปฏิบัติทุกขั้นตอน อภิปรายซักถามวิทยากรเมื่อมีข้อสงสัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนพยายามปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในระดับดีทุกคน กล่าว คือ มีความมั่นใจที่จะใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง แม้บางคนอาจจะมีปัญหาในเรื่องทักษะการใช้คอมพิวเตอร์บ้าง ซึ่งอาจจะด้วยเวลาที่จำกัด เนื้อหามากและได้ฝึกปฏิบัติน้อย ซึ่งผลการพัฒนาจากการสังเกต การประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.4 ผลการใช้กลยุทธ์การนิเทศ

การนิเทศการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยและวิทยากร เป็นผู้ทำการนิเทศผู้ร่วมวิจัย หลังจากที่ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ประชุมเชิงปฏิบัติการเสร็จสิ้นแล้ว ในระหว่างวันที่ 28 มีนาคม 2554 ถึง วันที่ 4 มิถุนายน 2554 จำนวน 6 ครั้ง โดยเฉลี่ย 2 สัปดาห์ต่อครั้งที่ห้องอำนวยการโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม ตามแผนการนิเทศ ซึ่งมีรายการนิเทศ ดังนี้

1. การใช้งานการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ระบบงานการจัดการระบบ ให้การนิเทศโดยวิทยากรและผู้วิจัย
2. การใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ระบบงานโรงเรียน ให้การนิเทศโดยวิทยากรและผู้วิจัย

3. การใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา
ระบบงานกิจการนักเรียน ให้การนิเทศโดยวิทยากรและผู้วิจัย
4. การใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา
ระบบงานวิชาการ ให้การนิเทศโดยวิทยากรและผู้วิจัย
5. สรุปขั้นตอนการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ
สถานศึกษา ให้การนิเทศโดยวิทยากรและผู้วิจัย
6. การส่งข้อมูลให้เขตพื้นที่ ให้การนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ โปรแกรม
ระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา

ผลการดำเนินการนิเทศผู้ร่วมวิจัยภายหลังการพัฒนาครูที่ผ่านการประชุม
เชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มาแล้ว
พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปศึกษาและฝึก
ปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยหากสงสัยขั้นตอนใดก็ซักถามวิทยากรในขณะทำการนิเทศ จน
เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการใช้งาน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ทำให้
สามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศ
สถานศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย โดยเป็นการสังเกตของวิทยากร
และสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ดังนี้

“มีความรู้ในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษามากขึ้น
วิทยากรช่วยให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติ เมื่อนำไปปฏิบัติไม่ได้ก็ได้อถามเพื่อนครู”

(ประนอม ภูมิหนอง, 2554 ข : สัมภาษณ์)

“หลังจากที่ได้ประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้มีความรู้เรื่องการใช้โปรแกรม
ระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา สามารถฝึกปฏิบัติได้ ถ้าไปทำเป็นประจำจะใช้งานได้
คล่องขึ้น”

(วิยะดา ศิริเดช, 2554 ข : สัมภาษณ์)

“เมื่อก่อนการเก็บข้อมูลดูเหมือนเป็นขั้นตอนที่ง่าย ที่ผ่านมาก็ยังไม่เป็นระบบ พอได้ประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาทำให้เก็บข้อมูลที่ต้องเข้าใจวิธีการใช้โปรแกรมมากขึ้น และสามารถที่ใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ในงานกิจการนักเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ได้อย่างถูกต้อง”

(มยุรี อินอุ่นโชติ. 2554 ข : สัมภาษณ์)

“คิดว่ามั่นใจสามารถใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาในการสนับสนุนงานบริหารทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(มยุรี ชลกลาง. 2554 ข : สัมภาษณ์)

“สังเกตผู้ร่วมวิจัยเข้าใจวิธีการกรอกข้อมูล สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทำการส่งออกไฟล์ข้อมูลให้เขตพื้นที่ได้”

(ครุณี โพนชัย. 2554 ข : สังเกต)

“ผู้ร่วมวิจัยได้ปฏิบัติตามคำแนะนำเพิ่มเติมที่ได้รับการนิเทศ ทำให้สามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศได้ถูกต้อง มีการแก้ไขบ้างเพียงเล็กน้อย”

(คมคาย ภูครองหิน.2554 ข : สังเกต)

สรุปการนิเทศ จากการที่ผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกปฏิบัติและรับการนิเทศให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากวิทยากรและการแนะนำจากผู้วิจัย ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้และมีความสามารถปฏิบัติการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้เพิ่มขึ้นในระดับดีทุกคน สามารถใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาบันทึกข้อมูลนักเรียนในปีการศึกษา 2554 และส่งออกข้อมูลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ชั้นตรวจสอบ

ผู้วิจัยได้นำผลการดำเนินงานตามขั้นตอนของกลยุทธ์ทั้ง 4 คือ ประชุมระดมความคิด เรื่องเล่า ประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ การพัฒนาครูด้านการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย นำมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานร่วมกับผู้ร่วมวิจัย วิทยากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน สรุปผลและประเมินผลการ โดยดำเนินการตามกรอบของการพัฒนาโดยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพ ยึดหลักสามเส้า (Triangulation) พบว่า ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทำให้การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ซึ่งพัฒนาโดยสำนักสามารถนำมาใช้ในสถานศึกษาและรายงานข้อมูลให้หน่วยงานระดับสูงต่อไป ดังนั้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา และครูสามารถใช้และจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษา ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันของผู้วิจัยและซึ่งมีข้อสังเกตที่พบจากกระบวนการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังนี้

1. การจัดเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 26 มีนาคม 2554 นั้น การติดตั้งโปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกเครื่องทำให้เสียเวลา และทำให้การประชุมเชิงปฏิบัติการไม่เป็นไปตามกำหนด ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนเวลาให้เหมาะสม

2. เวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมค่อนข้างน้อย ผู้ร่วมวิจัยทำยังปฏิบัติไม่ทันก็หมดเวลา วิทยากรขึ้นเรื่องใหม่

3. เนื่องจากครูมีพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน วิทยากรใช้ศัพท์ที่ฟังเข้าใจจากผู้ร่วมวิจัยไม่เข้าใจคำพูด ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมเป็นไปอย่างช้า ๆ

4. ในการฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษามีบางส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น ระบบงานกิจการนักเรียน การส่งข้อมูลให้เขตพื้นที่ จำเป็นต้องได้รับการแนะนำความรู้เพิ่มเติมจากวิทยากรในการนิเทศ

4. ขั้นการพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง

จากการประชุมร่วมกันในวันที่ 4 มิถุนายน 2554 เวลา 14.30 น. ที่ ห้อง
 อำนวยการ โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์
 กระบวนการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วน
 ร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มา
 ประชุมทำความเข้าใจร่วมกันกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยพิจารณาผลการดำเนินงานตามขั้นตอน
 กระบวนการพัฒนา ได้มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

4.1 จุดอ่อน

4.1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีไม่ครบ
 สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคน

4.1.2 เนื้อหาในการประชุมเชิงปฏิบัติการค่อนข้างมาก ผู้เข้าร่วมประชุม
 เชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยฝึกปฏิบัติไม่ทันตามกำหนดเวลา

4.2 จุดแข็ง

4.2.1 ผู้ร่วมวิจัยบางท่านได้นำคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของตนเองมาใช้ใน
 วันที่ 27 มีนาคม 2554 และฝึกปฏิบัติเองตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัย

4.2.1 ผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกปฏิบัติจากเอกสารประกอบการประชุมเชิง
 ปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาเพิ่มเติม
 และรับการนิเทศ แนะนำจากวิทยากรและผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ตลอดระยะเวลาการวิจัย

เมื่อได้พิจารณาผลการดำเนินงาน ฟังข้อเสนอแนะของผู้ร่วมวิจัย ผลการนิเทศ
 ของวิทยากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้ว พบว่าการดำเนินงานพัฒนาครูด้านการใช้งาน
 โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 โดยใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ การประชุมระดม
 ความคิด เรื่องเล่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ นั้นได้บรรลุวัตถุประสงค์ของ
 การพัฒนาในครั้งนี้ จากการที่ผู้ร่วมวิจัยให้ความร่วมมือทุกขั้นตอนด้วยดีตลอดระยะเวลาวิจัย
 ส่งผลให้การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถใช้งาน โปรแกรมระบบ
 บริหารสารสนเทศสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านขามวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้เป็นอย่างดี จนสามารถนำสารสนเทศจาก

โปรแกรมระบบบริหารสารสนเทศสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่ตนเอง
รับผิดชอบในฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้านขามวิทยาคมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY